

DİRENEN TARİH

TÜRKİYE’NİN ANTİK BÖLGELERİ

Sayı-1

Bu kitap bir belgeselcinin Türkiye’de tarih konulu yaptığı belgesellerin araştırma notlarından esinlenerek hazırlanmıştır.

Türkiye’deki antik bölgeler

- Trakia
- Mysia
- Bitinya
- Troya
- Aiolis
- İyonya
- Lidya
- Karya
- Doris
- Pisidya
- Pamfilya
- Likaonya
- Frigya
- Kapadokya
- Komagene
- Mezapotamya
- Paflagonya
- Pontus
- Galatya

2011-2020

Buzul Çağı sonrası gelen süre içinde Türkiye’deki Marmara bölgesi-Ege bölgesi-Akdeniz bölgesi-İç Anadolu bölgesi-Doğu Anadolu bölgesi-Güneydoğu Anadolu bölgesi-Karadeniz bölgesine göre antik yerleşimler

Tekin GÜN: Belgesel yönetmeni

İçindekiler

İçindekiler:	0
Türkiye'deki antik bölgeler ÖNSÖZ:	2
GİRİŞ VE AMAÇ:	3
GENEL BİLGİLER:	3
Marmara Bölgesindeki Antik Bölgeler:	4
TRAKIA:	4
Arkeolojik Çalışmalar:	4
Trakya:	5
Edirne Traklar Bağlantısı:	5
Odryslar:	5-6
Traklar Kavmi:	6
Yerleşim:	6
İlk Çağ'da Lüleburgaz:	7
Trakya Tarihi:	8-9
Araştırma Kazıları:	9
Traklar ve Kabileler:	00
Traklar ve Mekadonlar:	01
Traklarda Kutsal'ın Göstergesi:Gerçekler Yanılgılar:	02
Trakia Antik Kentleri:	03
Haberlerde Buluntular:	03
Keşan'da Orta Çağ Yerleşmesi:	04
Heraion Teikhos Antik Kenti:	04
Trakya'da 2700 yıllık mezar:	04
Kanlıgeçit Höyük:	15-16

oluşturan yerleşim kavramını reel sonuçlarla bir repertuar oluşturdıkları görülmektedir. 2014 yılında başladığım antik bölgeler çalışmamda ilk olarak bilindik höyüklerin tabakalanma bulguları ile ilgilenmeye başladım bu çalışmalar içinde en çok avcı toplayıcı yaşamdan ilk çiftçi yaşamına geçen topluluklara ait bulgular fazlasıyla bu projemin önemli kısmı olmuştur. Hiç bilinmeyen bölge açmaları daha da çok dikkatimi çekmiştir. Türkiye’deki antik kent yerleşimlerini neredeyse gün yüzüne çıkmış olmaların %60 ya belgeselime konu yaptım ya da araştırma yazılarım oldu fakat ilkel yaşam şartlarını temsil eden özgün araştırmalar beni daha çok heyecanlandırmış ve antik dünya’nın koşut olarak görece ilkel yaşamlar projesi hakkında düşüncelerimi daha ileriye taşımıştır.

Türkiye’deki Antik Bölgeler

- ❖ **Marmara bölgesi**
- ❖ **Ege bölgesi**
- ❖ **Akdeniz bölgesi**
- ❖ **İç Anadolu bölgesi**
- ❖ **Doğu Anadolu bölgesi**
- ❖ **Güneydoğu Anadolu bölgesi**
- ❖ **Karadeniz bölgesi**

*Ben Gültekin Gün,
bilindik adım "Tekin
Gün"*

*Bu çalışma (DİRENEN
TARİH) daha önce
kaleme almadığım
özgün bir araştırmadır.
1989 yılından
günümüze kadar gün
yüzüne çıkan
Türkiye'deki antik
bölgeler, Antik kentler
ve Antik limanlar
hakkında yapmış
olduğum belgesel
materyalleri içindeki
araştırmalardan
esinlenerek
hazırlanmıştır.*

Marmara Bölgesindeki Antik Bölgeler

1. [Trakya](#)
2. [Misya](#)
3. [Bitinya](#)
4. [Troya](#)

TRAKIA

Arkeolojik çalışmalar

Anadolu'da pek çok Neolitik yerleşim yeri bilinmektedir. Fakat ülkenin batı ucunda kalan Trakya bölgesi ancak son yıllarda yapılan çalışmalar hız kazanmış ve bazı yeni yerleşim bölgeleri bulunmuştur. (Neolitik döneme ait çalışmalar) Uygarlığın başlangıç bölgesinin yakındığı olduğu genel bir bakış olarak kabul görülse de, bu bağlamda, tarihöncesi insanların Avrupa'ya Anadolu üzerinden ve Trakya'yı kullanarak geçtiğini ve Trakya'nın bir köprü görevi gördüğünü söyleyebilmemiz mümkün olacaktır. Bu nedenle Trakya'daki arkeolojik bilgilerin jeoloji ve diğer bilim dalları tarafından desteklenmesi ve bölgenin tarihöncesi geçmişinin açığa çıkarılması gerekmektedir. Bölge olarak arkeolojik açma ve bilimsel kazı çalışmalarının fakir kaldığı coğrafya olarak bilinen Trakya oysaki daha sert ve daha düzgün taş aletler yapılmış Cilalı Taş Devri dönemini anlatmakta olduğunu sanmaktayım.

Bölgede yapılan küçük çaplı açmalarda (güneybatı Trakya'da), Neolitik dönem yerleşim izleri olduğu tespit

edilirken, alan çalışmalarında toplanan arkeolojik örnekler ile bölgede yüzeyleyen Yeniköy karışığı'na ait kayalar mineralojik-petrografik ve dokusal özellikleri bakımından karşılaştırılmış ve benzerlikleri ortaya konmuştur. Ayrıca Trakya'nın diğer bazı kesimlerinden gelen örnekler de çalışma kapsamına alınıp, incelenmiş olduğu kayıtlara geçmiştir. Sonuç olarak, cilalı taş balta yapımında kullanılan arkeolojik malzemenin kaynak bölgesinin GB Trakya ve kullanılan kayaların da Yeniköy Karışığı'na ait metamorfik kayalar olduğu tespit edilmiştir.

Bu sonuç karşımıza çıkarken Trakya'nın ve yakın çevresinin genel jeolojik özellikleri de dikkate alınmış ve bu baltalara kaynak olacak nitelikte başka kayalar bulunamamıştır. Ayrıca sadece jeolojik özellikleri değil, balta tipolojisi gibi arkeolojik faktörler de değerlendirilmiştir. Ayrıca TSAP çalışması kapsamında sadece GB Trakya değil, Trakya'nın diğer bölgelerindeki sit alanlarından (Edirne'de Altağaç ve Hocaçeşme; Kırklareli'de, Aşağıpınar ve Tepeyanı) gelen örnekler de petrografik olarak incelenmiş ve bölge kayalarıyla olan ilişkileri ortaya konmuştur.

Referanslar

1. Braidwood, R.J., 1975. Tarihöncesi insan, Arkeoloji ve Sanat Yayınları (Çev. Bigi Altınok), Kanaat Matbaası, 278s., İstanbul.
2. Erol, K., 2001. Şarköy Kuzeyi-Bolayır Arasındaki Metamorfitlerin Mineralojik ve Petrografik incelenmesi, HÜ Yüksek Mühendislik Tezi, 83s., (yayınlanmamış)
3. Maisels, C.K., 1999. Uygarlığın Doğuşu -Yakındoğu'da Avcılık ve Toplayıcılıktan; Tarıma, Kentlere ve Devlete Geçiş-, (Çev. Alaeddin Şenel), imge Kitabevi Yayınları, 639s., Ankara.
4. Özbek, O., 2000. A Prehistoric Stone axe Production Site in Turkish Thrace: Hamayhtarla., Documenta Prehistorica XXVII. Proceedings of the 7th International Neolithic Seminar, University of Ljubljana.
5. Petrequin, P. and Jeunesse, C., 1995. La Hache De Pierre, Editions Errance, Paris

Trakya

Roma dönemi Trakya haritası. Bugün bu topraklar 3 ülkeye paylaşılmış durumda. Trakya eski Yunanca "trachea" kelimesinden türemiştir ve "gırtlak, soluk borusu" anlamına gelmektedir. Bundan dolayı Trakyaya (Thracia) "Boğazlar Ülkesi" denir.

Edirne Traklar bağlantısı

Edirne'nin, ilkçağda Orta Asya'dan göç edip buraya yerleşen Traklar tarafından kurulduğu bilinmektedir. Daha sonraları, Büyük İskender zamanında Roma İmparatorlarından Hadrianus tarafından yeniden kurulmuşçasına imar edilen şehir, onun adına izafeten Hadrianapolis olarak anılmıştır. Bir aralar Bulgar egemenliğine geçmiş ve 1361 yılında I. Murat zamanında Lala Şahin Paşa tarafından fethedilene dek Bizans egemenliğinde kalmıştır. 1453 yılında İstanbul'un fethine kadar 92 yıl boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun payitahtı olan kent, daha sonraki yıllarda "Paşa Sancağı" adıyla Rumeli Beylerbeyliği'ne bağlı bir vilayet olarak kalmıştır. İmparatorluğun üniversite kenti olarak tanınan 17 yy.'da Avrupa'nın en büyük beşinci şehri haline gelmiş olan Edirne, 1990 nüfus sayımına göre Trakya'nın İstanbul'dan sonra ikinci büyük kentidir.

Odryslar

Ainos (Enez) yakınlarında M.Ö. 5500-5000 yıllarına rastlayan dönemde, Anadolu özellikleri taşıyan çanak çömleği ve sur duvarlarıyla bir koloni niteliğinde olan ve Balkanlarda bilinen en eski neolitik kültürlerden de eski bir yerleşim yeri vardı. Sonraları Trakya'ya yerleşen, cesaret ve savaşçılıktaki büyük becerileri pek çok ülkeyi korkutan Traklar'ı, bu niteliklerinden dolayı Atinalılar da, Romalılar da ordularında ücretli asker olarak görevlendirdiler. Traklar da, mağaradan, güçlü kalelere çiftliklerden kazıklar üzerinde inşa edilmiş balıkçı köylerine ve açık kentlere kadar çok çeşitli yerleşme biçimlerine rastlanırdı. Apsintiler; Ainos'un (Enez) doğusunda, Drugeriler; orta Hebros (Meriç) bölgesinde, Tynler; Salmydessos (Midye) bölgesinde, Kalopothaklar; Ainos'un (Enez) güneyinden Kallipolis (Gelibolu) Yarımadası'na kadar olan alanda yerleşmiş Trak kabilelerinden bazılarıydı. Bunların içinde en ünlüsü Tonzos (Tunca) vadisinden sahile uzayan bölgede oturan ve güçlerinin zirvesinde olan Odrysler'di. Trakya'da böyle geniş bir alana yayılmış olan Odrys halkının en önemli kasabalarından biri Odrysai idi. Odrysai, Hebros (Meriç) ile Tonzos'un (Tunca) birleştiği yerde ve bu nehirlerin oluşturduğu kavisin içinde kurulmuş bir yerleşim ve pazar bölgesiydi. Bölge, Güneydoğu Avrupa'nın Anadolu'ya zorunlu geçiş yolu üzerinde bulunması nedeniyle, göç, istila, ticaret ve kültür alış veriş konularında etki altındaydı. Özellikle göçler ve geçişler neredeyse hiç durmadı. M.Ö. 513'te Pers Kralı Darius İskit seferine, önce Bosphorus'daki (İstanbul Boğazı) Anadolu ve Rumeli'den geçtikten sonra, Trakya'nın içlerine doğru kıyıda çok uzak olmayan bir yerden devam etti. Ordunun ilk durak yeri Odrysler'in memleketi oldu. Artık Trakya Pers egemenliğine girmiyordu.

Edirne'nin en eski halkı, Traklar soyundan gelen Odrisler'in yörede, Meriç ve Tunca ırmaklarının birleştiği bugünkü Edirne'nin bulunduğu yerde bir kent kurdukları bilinmektedir. Odrisler'den sonra yöreye egemen olan Makedonyalılar Dönemi'nde kent, büyük bir olasılıkla Odris yada Odrisia adının değişmesi sonucu, Orestia/Orestas olarak anılmaya başlanmıştır.

Traklar, antik çağlarda Trakya'da özellikle de bölgenin dağlık kesimlerinde yaşamış ve bölge tarihine damgasını vurmuş kabilelerdir. Bu sebeple hala bölgenin adı Trakya olarak adlandırılır. Trak kültürünün kaynağı olarak Unetice Kültürü yani Orta Avrupa'nın Kuzeyi gösterilir. Trak kabileleri Orta Avrupa'nın kuzeyinden, milattan önce 1200'lerde başladığı düşünülen göçlerle Rodoplar ve Istranca çevresine gelmiştir. Bu da göçlerin Avrupa Erken Demir Çağı veya Avrupa Geç Bronz Çağı döneminde başladığını gösterir. Ege, Kuzeybatı Anadolu ve Balkanlar'ın büyük bölümünü etkileyen bir kültür olmasına rağmen, Trak kabilelerinin merkezi günümüz Doğu Trakya ve Batı Trakya topraklarıydı. Traklar'ın yaklaşık olarak 36 boydan oluşan bir halk olduğu kabul edilmektedir.

Odris Krallığı, aynı kafadan olan Trakya kabilelerinden oluşan bir birlikten fazlasını arzuluyordu. Kabilesel bir monarşinin yanı sıra medeniyetin bağlarını da benimsemiş olan Odrisler Yunanca konuşurlardı ve kendi özgün askeri üsluplarına Yunan üslubu da karışmıştı. MÖ 3. Yüzyıl başlangıçlarında,

krallığın toprakları asıl sınırlarının üçte birine düştü ve kadim düşmanları, sürekli yayılmacı Makedonlar bir kez daha yükseliyorlar. Ne var ki, birleşmiş bir Odris Krallığı saldırgan komşularına denk olmaktan çok daha fazlası olduğunu ispatlayabilir ve bütün bölgeyi fethetme gücüne sahip olabilir! Odrisler Kuzey Trakya'da tek şehirle başlayan bir devlet. Kendine özel falx birimleri ve yüksek hasarlı peltastlarıyla askeri olarak en agresif yapıları devletlerden. Zırhlı birimlere karşı, örneğin yunan ve makedon hoplileri, güçlü olduklarından Helenlerle olan savaşlarda avantaj sağlayabilirler. İlk hedefleriniz Tylis ve Makedonlar olacaktır fakat güneyi düşünürken kuzeydeki Daçyalı kabilelere ve göçebe halklara da dikkat etmelisiniz.

Traklar Kavmi

Antik Çağ'da günümüzdeki Doğu Trakya, Bulgaristan ve Kuzey Yunanistan'da yaşamış, MÖ 4. yüzyılda Büyük İskender'in, topraklarını ele geçirmesiyle asimile olmuş Hint-Avrupa kökenli bir kavimdir. Trakça konuşmuş kavim, Herodot'a göre Hindulardan sonra dünya üzerindeki en kalabalık halk idiler. Bu kavmin en önemli boylarını Odris Krallığı, Getae ve Daklar teşkil etmekteydi. Trakya bölgesinin her üç ülkesinde de, Traklardan günümüze kalabilmiş tek yapılar kral mezarları olan yığma tepelerdir (tümülüs). Troya şehri Trakların bir kısmına başkentlik yapmıştır. Kral ve üst kesim burada yaşarken çiftçiler at yetiştiricileri ve asker aileleri başkente Trakya'dan hizmet etmekteydi. Truva destanında şehirdeki üstün Trakya atlarının salıverilme operasyonundan bahsedilir. Truva savaşında ağır yara alan halkın bir kısmı buradan göç etmiştir ve kalanlar bir daha bölgeye eskisi kadar hâkim olamamıştır. Göç edenlerin gittikleri yer ise İtalya istikametidir. Bu göçmenler orada Yunanlar tarafından Tyrrhenoi veya Tyrrsenoi adlarıyla bilinmişlerdir. İznik ve çevresinde yapılan yüzey çalışmalar ve Semavi Eyice'nin araştırmalarında bir antik kentin ortaya çıktığını o bölgede Trak kavmi göçlerinden görmekteyiz.

Yerleşim

MÖ I. milenyumda, Eski Traklar Avrupa'daki en kalabalık olan milletlerdenmiş. Çok fazla boylara ayrılmış olan Traklar, hem Balkan Yarımadası'nın doğu tarafında, hem de Küçük Asya'nın kuzeybatısının bölgelerine yerleşmiştir. güney Doğu Trakya'da Odrisyanlar, Rodoplar bölgesinde Bessiler, kuzeydoğu bölgelerinde Getaeler, bugünkü kuzeybatı Bulgaristan'da Triballiler ve Küçük Asya'da Bitinler en kuvvetli boy gruplarındandır. Trakya'nın bereketli ovalarında ziraat geliştirilmiştir, dağ bölgelerinde ise hayvancılık. Cevher madenciliği, metal işleme, çömlekçilik, dericilik ve oymacılık iyi derecede geliştirilmiştir.

İLK ÇAĞ'DA LÜLEBURGAZ

Lüleburgaz, Trakya Satraplığı'na bağlı bir şehirdi Lüleburgaz halkının ilk bilinenleri Ergene vadisinde oturan Trak Boylarından Madiatenler Herodot Trakları, Hintlilerden sonra dünyanın en büyük kavmi diye nitelendirmektedir. MÖ 359'da Lüleburgaz'da Makedon egemenliği başlamış oldu.

Lüleburgaz'ın ve genel olarak Trakya'nın tarih öncesi dönemlerini aydınlatacak bilgilerin azlığı dikkat çekici bir husustur. Bunun nedeni de bölgenin 6000 yıllık süreç içinde bir çok işgal görmesiyle ilgili olabilir.

Cumhuriyet döneminde Atatürk'ün direktifleriyle Prof. Dr. Arif Müfit Mansel'in kazıları sonucu bölgenin şehir ve kasabalarının tarihine yönelik ipuçları bulunmuş, bu bilgiler ışığında Trakya Kültürünün Balkan ve Ege kültürleriyle birlikte gelişme gösterdiği ve bu kültürlerin birbirleriyle ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Lüleburgaz'ın tarih öncesi ve tarihi dönemleri incelendiğinde; kasaba ancak 'Trakya' tarihi içinde araştırılabilir.

Lüleburgaz şehrinin içinde bulunduğu Doğu Trakya topraklarına tarih öncesi çağlardan başlayıp, Anadolu'dan Tuna boylarından, Güney Rusya'dan Basarabya'dan gelerek pek çok boy ve kavim yerleşmiştir. Bu yerleşimcilere 'Trak Kabileleri', 'Trak Boyları' denmiştir. MÖ 2000'li yıllarda Balkan yarımadasının Trakya Bölgesinde yaşam sürdüren Trak Boyları kuzey batıdan gelen İlliryalı'ların baskıları sonucu göç etmek zorunda kalmış, büyük dalgalar halinde Anadolu'ya göç etmiş ve bazı Trak Kabileleri de Trakya'da kalarak bu toprakları sürekli yerleşim yeri olarak seçmişlerdir. Lüleburgaz'ın da içinde olduğu bu topraklarda Trak Kavimlerinin egemenliği MÖ VI YY.'dan itibaren el değiştirmeye başlamıştır. Trakya topraklarında yaşayan Trak Boyları monarşik sistemle Trak Krallarınca yönetilmiştir. Herodot ;"Trakları, Hintlilerden sonra dünyanın en büyük kavmi" diye nitelendirmektedir.

Kabileler halinde binlerce yıl benliklerini koruyan Traklar bazen federal monarşik bir yapıya bürünmüşler, bazen de devlet kurmakta zorlanmışlardır. Prof. Dr. Arif Müfit Mansel'e göre;

'Trak Boylarından Madiatenler Ergene vadisinde oturan Trak Boyları olup Lüleburgaz halkının ilk bilinenleridir'

MÖ 4000'lerde nakışlı keramik kültürlerinin örneklerine Asya ülkelerinde, Avrupa'da Tuna boylarında, Trakya, Makedonya ve Yunanistan'da rastlanmaktadır. Bu da MÖ 4000'lerde Trakların varlığını kanıtlayıcı bir niteliktir.

MÖ 3000'li yıllarda Anadolu-Trakya arsındaki göçlerin ve işgallerin yaşandığı elde edilen taş kültürlerinden görülmektedir. MÖ 2000'li yıllarda Trakların Doğu Avrupa'da dahi geniş alanlara yayıldıkları, Balkan Yarımadası'nda egemenlik kurdukları yazılmaktadır. MÖ 1200 yıllarında Trakya güçlü bir göç dalgasıyla karşılaşmış büyük bir kavimler kaynaşması olmuştur. Bu göçlerde Friglerin batı – doğu muhacir göçleri Anadolu'yu da etkilemiş hatta Hitit Devletinin yıkılmasında etki yapmıştır. Bu kaynaşma egemenlikleri de etkilemiş Trak kralları halklarını yönetirken oldukça zorlanmışlar, halk da yüzlerce yıl bu karışıklıklardan büyük zarar görmüş, acı çekmiştir.

Referans

Araştırmacı/Tarih Öğretmeni Ali ARSLAN

Trakya Tarihi (Traklar)

Trakyanın yerli halkı mıdır, yoksa dışarıdan mı gelmişlerdir? Bu konuda kesin bir hüküm vermek bu günkü bilgilerle zordur. Önceki yıllarda Tekirdağ tarihini yazanlar İ.Ö.4000 ve 2000 yıllarında Trak akınlarından ve göçlerinden bahsetmektedirler. Bilindiği gibi Trakya'da o dönemlerle ilgili olarak yapılmış uzun araştırmalar ve arkeolojik kazılar olmadığı gibi, o dönemler hakkında da yazılı belgeler de yoktur. Daha önce de değinildiği gibi

İ.Ö.14-13.Yüzyılda izlerine Ergene ve Meriç Havzası'nda rastlanan bir göç dalgası bulunmaktadır ki, bu göç eden toplum Proto Trak (Trak Öncüleri) olarak adlandırılmaktadır. Daha sonra tarihçiler, Traklardan ayrı kabileler ve şehir krallıkları olarak yaşamış, hiçbir zaman bir birlik oluşturamamış toplumlar olarak bahsetmektedirler.

Trakların tarih öncesi çağlardan beri Trakya'nın yerli kavimlerini yoksa kuzeyden gelen bir kavimmi olduğunun kesin bilinmemekte olduğundan bahsedilmişti. Ancak kuzeyden geldikleri savı daha kuvvetli bir olasılıktır. Trakya'da yoğun olarak görülen bazıları anıtsal nitelikli, bazıları irili ufaklı yığma tepelerin hepsi "tümülüs" denilen

mezar tepeleridir. Trakya'da en erken tümülüs İ.Ö.1300 yılına tarihlenen Kırklareli'de bulunan Taşlıbayır Tümülüsüdür. Ayrıca Kırklareli ve Edirne civarında Dolmen adı verilen büyük iri taşların yanyana getirilerek ve sonra üzeri tekrar iri bir taşlarla örtülerek yapılan anıtsal mezar tipleri vardır. Bu mezar tiplerinin ilk örnekleri Traklara aittir. Dolmen tipi mezarlar daha sonra bırakılmakla beraber, tümülüs geleneği Roma döneminin sonuna kadar (İ.S.395) devam etmiştir.

Anadolu'da Friglerle İ.Ö.8.yy. sonlarında 7.yy. başlarında ortaya çıktığı belirlenen tümülüsler Trakya'da olduğu gibi tek tanrılı dinlerden Hristiyanlığın egemen olduğu Roma dönemi sonuna kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bu yüzden de bazı arkeologlar Traklarla Friglerin aynı kavim olduklarını, Trakya'daki Brig kabilesinin Anadolu'daki Frigler olduğunu iddia etmektedirler. Tarihçi Herodot Trakların ölü gömme adetlerinden şöyle bahseder: "Bir Trak öldüğünde ceset üç gün evde bekletilir. Bu arada kurbanlar kesilir, cenaze ziyafetleri düzenlenir. Ceset yakılır. Yahut yakılmadan mezarın içine konur. Ağıtlar yakılır, şaraplar içilir. silah oyunları ve

spor müsabakaları düzenlenir. Mezarın üzerinde yığma tepe meydana getirilir."

Ayrıca Traklar iyi at yetiştiren kavimler olduğundan, atlarına çok önem vermekte oldukları görülmekte. Trakların öldüklerinde kendileri için tümülüs yaptıkları gibi atları için de tümülüs yaptıkları yada kendileriyle birlikte atlarını da gömdükleri bilinmektedir. 1995 yılında Hayrabolu'nun Hacılı köyünde Tek Höyük. köyünde Tek Höyük Tümülüsü'nde Tekirdağ Müzesi Müdürlüğü'nce yapılan kazılarda yukarıda belirtilen konuların büyük kısmı ortaya çıkarılmıştır. 9,5.m yüksekliğinde ki tümülüs yığmasında ortaya yakın yerinde yaklaşık 3x5m. boyutlarında 70 cm. derinlikte bir çukur açılarak ölü yakılmış ve külleriyle birlikte aynı yere

gömülmüştür.Bu çukurun 3 m. kadar önünde de yuvarlak bir çukur bulunmaktaydı ki burada da Traklının atı yakılmıştı.

At yakılan çukurun içinde, yenmiş hayvan kemikleri ile büyük testi parçaları bulunmuştu. Kemikleri bulunan hayvanlar dana, koyun, keçi ve tavuktu. Testilerle şaraplar içilmiş ve sonrada testiler kırılmıştı. Daha sonra da bu mezarın üzerine toprak yığılarak tümülüs oluşturulmuştu. Traklar çeşitli kabileler halinde yaşamışlar ve hiçbir zaman bir birlik oluşturamamışlardır. Türkiye Trakyasında yaşayan en önemli iki Trak kabilesi vardır. Bunlardan biri Ast'lar bir diğeri de Odyris'lerdir. Ast'lar Istranca Dağları'nın eteklerinde oturan büyük bir kabileydi. En önemli merkezlerinden biri Byzye kenti idi. Bu gün bu kent Kırklareli ilinin Vize ilçesidir. Odyris'ler Trakya'da yaşayan en büyük ve en önemli kabiledir. Bu günkü Tekirdağ sahil kesimi ile İpsala sınır kapısının batısına kadar olan bölgede yaşamaktaydılar.

İ.Ö. 4. yüzyılda Odyrislerin kralı Kersepleptes idi. Bu yıllarda batıdan gelen bir Makedon saldırısı gündemdeydi. Makedonya kralı II.Philip, İ.Ö.352 yılında Tekirdağ'a kadar olan bütün Trakya'yı aldı. En son Karaevli Köyü'nün deniz sahilinde yer alan Heraion Teichos kentini de Odyrislerden aldı. Daha batıdaki Perinthos Kentini de kuşattıysa da alamadı. Perinthos kenti daha sonra II.Philip'in oğlu Büyük İskender tarafından zaptedildi.

Araştırma Kazıları

Arkeoloji dünyasında tanınan arkeologlardan Prof. Dr. Mehmet Özdoğan 1963 yılında İstanbul Üniversitesi Prehistorya Anabilim Dalında başladığı arkeoloji kariyeri boyunca, Çayönü, Yarımburgaz Mağarası, Toptepe, Hoca Çeşme, Mezraa Teleilat ve Kanlıgeçit gibi yerleşimlerde çok sayıda bilimsel araştırması ve Aşağı Pınar Höyüğü kazı çalışmalarında bölgenin Neolitik ve kalkolitik Çağ'a ait buluntuları ortaya çıkardığı görülmektedir.

Höyükte 7 tabakalanma tespit etmiş,en alt tabakanın kültür tabakası olduğunu ve bu katın Erken Tunç

Çağı yerleşimi olarak tarihlendirdiği görülmektedir. Kısaca özetlemek gerekirse Trakya bölgesinde Neolitik Çağ'dan (MÖ 6.400 – 5.700), Kalkolitik Çağ (MÖ 5.500 – 4.800) ait 6. tabakada ele geçen çanak çömlek Neolitik buluntuların Anadolu'ya ve Balkanlara özgü buluntular olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan Tekirdağ'ın merkez Süleymanpaşa ilçesinde bulunan ve Traklar'ın Anadolu'ya gelişinden itibaren uzun süre Trak yerleşimi olan 5 bin yıllık Heraion Teikhos Kenti, yapılan kazı çalışmaları ile Neolitik ve Kalkolitik Çağ buluntularını desteklemektedir. Namık Kemal Üniversitesi (NKÜ) Arkeoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. Neşe Atik, 5 bin yıllık Trak Heraion Teikhos Kenti'ni gün yüzüne çıkarttıklarını ve

yapılan kazı çalışmalarının Türkiye'de Traklara ait araştırılan ilk çalışma olduğunu söyledi. Çalışmaların sonunda Traklara ait yaşam şeklini ortaya çıkarmayı hedeflediklerini dile getiren kazı başkanı "Traklar kabileler olarak yaşamış ve çok geniş bir coğrafyaya yayılmış bir halktır.

Bugünkü Bulgaristan'ın tümü, Yunanistan'ın kuzeyi, ülkemizde bütün Batı Trakya ve Romanya'nın güneyini kapsayan bir alana yayılmışlar. Heradot'a göre kabileler halinde olan Traklar, Hintlilerden sonra dünyada en kalabalık olan halktır." Ayrıca Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Başkanı Prof. Dr. Engin Beksaç, Traklar'ın dini ritüelleri ve ibadetlerini gerçekleştirdiği kaya sunağında, günümüze kadar bitki örtüsü altında kalan "güneş diski", Traklar'ın astronomi alanında yaptıkları çalışmalara işaret etmektedir.

Bölgede yaptığım belgesel çalışmalarım arasında fikir aldığım hocam Prof..Dr. Semavi Eyice, geçmiş topluluklarda yaşamış insanların çeşitli yönlerini inceleyen bilim dalı Antropoloji açısından Trakya bölgesinin zayıf kaldığı ve daha fazla bilimsel arkeolojik çalışmaların bölge üzerinde yoğunlaşmasının Trakya bölgesi tarih öncesi yerleşimleri açısından zenginleşeceğini görmemiz mümkün olacaktır.

Taklar ve Kabileler

Astai: Yıldız dağlarında oturmuş olanlar
Apsintiler: [Enez](#) doğusunda oturmuş olanlar
Binnai: [Meriç](#)'in orta ve aşağısında oturmuş olanlar
Bessalar: [Rodop](#) ile Haimos arasındaki vadilerde oturmuş olanlar
Bettegerriler: Edirne civarında oturmuş olanlar
Bisaltlar: Akte Yarımadası'nda oturmuş olanlar
Bistanlar: Ege kıyılarında oturmuş olanlar
Briantlar: [Semadirek](#) adası karşısında oturmuş olanlar
Danthaletler: Yukarı Vardar bölgesinde oturmuş olanlar
Darsiler: Aşağı Vardar mecrasında oturmuş olanlar
Digerler: Rila Vadisi'nin kuzeyinde oturmuş olanlar
Drugeriler: Orta Meriç bölgesinde oturmuş olanlar
Hedonlar: Aşağı Vardar vadisinde oturmuş olanlar
Tynler: İğneada ve Midye bölgesinde oturmuş olanlardır. Trakların en savaşçı halkıdır.
Kainoiler: Marmara sahilinde oturmuş olanlar
Kebreniler: Arisbos çayı üzerinde oturmuş olanlar
Kikonlar: Biston gölü civarında oturmuş olanlar
Kovpiller: Dedeğaç bölgesinde oturmuş olanlar
Kalopothaklar: Enez'in güneyinden Gelibolu Yarımadası'na kadar olan bölgede oturmuş olanlar
Ladepsoylar: [Ergene](#) Vadisi'nde oturmuş olanlar
Mygdonlar: Axios ile Vardar arasında oturmuş olanlar
Nipsoylar: Kıyılara yakın yerlerde oturmuş olanlar
Odomantlar: Aşağı Vardar Vadisi'nde oturmuş olanlar
Odryslar: Tunca Vadisi'nden sahile kadar olan bölgede oturmuş olanlar
Paitler: Aşağı Meriç'ten Melas Nehri'ne kadar olan bölgede oturmuş olanlar
Pieresler: Makedonya'dan sürülmüş olanlar
Pyrageriler: [Arsuz](#) bölgesinde oturmuş olanlar
Saioylar: Taşoz civarında oturmuş olanlar
Sapailar: Bistanis gölü ve Rodopların içine kadar olan bölgede oturmuş olanlar
Satrailer: Rodoplarda oturmuş olanlar
Selletler: Balkanlarda oturmuş olanlar
Serdailer: [Sofya](#) civarında oturmuş olanlar
Setonlar: Pallene Yarımadası'nda oturmuş olanlar

Sintoılar: Axios ile Vardar arasındaki dağlık bölgede oturmuş olanlar
Trallesler: Yukarı Nestos'ta oturmuş olanlar
Hypsaltalar: Odryslerin komşusu olup Meriç bölgesinde yaşamış olanlar

.Traklar ve Makedonlar

Trakya bölgesine bir dönemde **Tur** ve **Ok** boyları yerleşmiş olduğundan , **Trakya** sözünün **Tur- Ok-Öyü** (Tur ve Ok'ların bölgesi) kök sözcüklerinden **TUROKYA** ve zamanla Trakya şekline dönüştüğünü anlıyoruz. M.Ö. 4,000 yıllarından itibaren doğu ve batı Trakya'yı Bulgaristan'ı ve Makedonya'yı kapsayan geniş bölgede **Trak** (Tur-Ok) halkı yaşıyordu. **Traklar**, bölgenin Roma işgaline uğradığı M.S. 46 yılına kadar varlıklarını sürdürmeyi başardılar (Kaynak: National Geographic Türkiye, Aralık 2006, sayfa 99). Yunanca U sesi bulunmadığından bölgeye hakim olan Yunan kültürü Turokya adını Thrakia şeklinde telaffuz etmiştir.

National Geographic dergisinin 99'cu sayfasında şu sözler yer almaktadır:

"Günümüz Bulgaristan'ına ve ötesine yayılan antik Thrakia'daki birçok kavim –dil ve kültür açısından akraba olsalar da- ender olarak siyasi birlik içine giriyorlardı. Korku yaratan savaşçılar ve usta atlılardan oluşan bu kavimler, Troya Savaşı'nda Yunanlılara karşı mücadele etti. M.Ö. 73'te bir Thrak, esirlerin Romalılarına karşı ayaklanmasına önderlik ederek ölümsüzleşti. Bu kişi, Spartaküs adıyla bilinen gladyatörden başkası değildi."

"Traklarda Kutsalın Göstergesi: Gerçekler ve Yanılgılar"

Prof. Dr. Engin Beksaç

Traklar bir Hint-Avrupa, genel olarak steplerle bağlantılı bir Avrupa ulusu. Orta Avrupa'nın içlerinden gelen bir kültür dalgasıyla, steplerden gelen bir başka kültürün karışmasıyla şekillenmiş bir geçmişleri var. Özellikle Orta Avrupa'nın kültür ortamıyla steplerde şekillenen kültürler, Romanya'nın kuzeyinde ve Moldova'da yapılan çalışmalarda gördüğümüz gibi Tei kültürü olarak bilinen bir kültüre dönüşüm sağlıyor ve bu yolla da güneye doğru ilerleyen bir kültür olarak Trakya'ya giriyor.

Trakların Trakya'ya giriş süreci genellikle MÖ 1500'ler civarı olarak verilmekte; fakat bunun daha erken tarihlere gidebilmesi mümkün. Trakya'da yapmış olduğumuz yüzey araştırmaları sırasında bazı bölgelerde karşımıza çıkan verilerden elde ettiğimiz sonuçlar, bu bölge bağlantılarını netlikle ortaya koydu. Trakların yayılım alanı güneyde Ege Denizi civarından kuzeyde Tuna Nehri civarına, doğuda Doğu Trakya'dan batıda Vardar Ovası'na kadar yayılan geniş bir bölge. Heredot'un dediği gibi, Traklar Hintlilerden sonra dünya üzerinde en geniş nüfusa sahip ulus olarak antikçağda yerini almış. Yine Heredot'a göre, "Bunlar Traklar birleşebilseydi, karşılarında kimse duramayacaktı". Trakların gerçekten de her zaman birleşme sorunları oldu; ama şu anda düşünmek durumunda olduğumuz konu, Trak dili olarak bildiğimiz dilin gerçekten bütün bölgelerde aynı tip lehçelerle mi konuşulduğu. Bu konuda muhtemelen bazı sorunlar var. Dile ilişkin elimizde çok fazla veri olmamasına rağmen, bazı izlerden yola çıkarak bölgesel bazı farklılıkların olduğunu ve bunların da Trak topluluklarını oluşturan grupların kültür kimliği ve ulusal kimliğini tayin ettiğini söylemek mümkündür.

Genel niteliği itibarıyla Trakların büyük kabilelerine baktığımız zaman çok sayıda kabile ismine rastlıyoruz; fakat bu isimlerin tarihsel verilerde karşımıza çıkan bazı örneklerde birbirleriyle örtüşmesi ve zaman içinde aynı topluluklara farklı isimlerle temas edilmesi de mümkün görünmektedir.

- Beksaç, E. (2006a). “Vize’inin Trak Kimliği”, Yöre Dergisi, S.80, 2006, s. 2-8.
- Beksaç, E. (2005a). “Lalapaşa İlçesinin Erken Kültürel Olgusu Ve Tarihsel Mirası”, Yöre Dergisi, S. 69, 2005, s.8–21.
- Gün, Tekin,(2012) turizmhotel.com/haber ‘‘ Hristiyanlığın yeniden yazıldığı kent-İznik’’
- Beksaç, E. (2005b). “Trak Sembolizmi Üzerine Düşünceler”, Ozan Ağacı Dergisi, S.47, 2005, s.8–11.
- ["Aleksandrovo".](#)(2020) Avrupadaki eski Traklar. Yazı- Aleksandrovo
- ["Trakların beşbin yıllık tarihi".](#) 30 Temmuz 2014. Milliyet gazetesi
-

Thrakia/Trakya Antik Kentleri

LYGOS/BYZANTION/KONSTANTINOPOLIS:İstanbul	
RHEGION:Küçük	Çekmece
ATHYRA:Büyük	Çekmece
SELYMBRIA:Silivri	
DAONION/DAUNOTEIKHOS:Kınalıköprü	
PERINTHOS/HERAKLEIA:Marmara	Ereglisi
HERAION	TEIKHOS/HIEREO/AEREA:Karaevlialtı
MOKAPORA:Mocasura,Değirmenaltı	
RHAIDESTOS/RESISTON/RESISTO:Tekirdag	
BISANTHE/PANION:Barbaros	
GANOS:Gaziköy	
NEON	TEIKHOS:?
HIERON	OROS:Kartalkaya
TRISTASIS:Hoşköy	Kalesi
MYRIOPHYTON:Mürefte	
PAKTYE:Bolayır	
LYSIMAKHEIA:Ortaköy	
KARDIA:Bakla	Burnu
KRITHOTE:?	
KALLIPOLIS:Gelibolu	
AIGOS	POTAMOİ:Cevizli
KISSA:?	
KOELA/AELIUM	MUNICIPUM
MADYTOS:Eceabad	COELA:?
ELAIOS:Çanakkale	Şehitleri
LIMNAİ:?	Anıtı
ALOKOPONNESOS:?	
APHRODISIAS:Kavak	
AINOS:Enez	
KYPSELA:İpsala	
SYRACELLAE:Malkara	yakını
APROI/APRI/APROS/COLONIA CLAUDIA APRENSIS/THEODOSIOPOLIS:Germeyan	
USKUDAMA/HADRIANOUPOLIS:Edirne	
NIKAIA/OSTODIZUM:Havsa	
BULGAROPHYGON/BURTIDIZO:Babaeski	
BERGOULAI/ARKADIPOLIS:Lüleburgaz	
DROUSIPARA/DRIZIPARA:Misinli	
TIPSUM:?	
TZOUROULON/TZIRALLUM:Çorlu	
BIZYA:Vize	
THNIYAS:İğneada	
SALMYDESSOS:Kıyıköy/Midye	

Referans: Prof.Dr. Ekrem Akurgal

Haberlerde Buluntular

İstanbul Arkeoloji Müzesi tarafından Silivri’de gerçekleştirilen kurtarma kazısında “Türkiye’de bulunmuş ve kazısı yapılarak tamamen ortaya çıkarılmış ilk ve en eski, 5.000 yıllık kurgan tipi mezar” bulunmuştu. Definecilerin daha önce mezarı birkaç kez açmaya çalıştığı, ancak ana mezara ulaşamadıkları tespit edilmişti. Mezardan elde edilecek bulguların İstanbul ve Trakya tarihine ışık tutacağı düşünülüyor. Mezarın tüm mimari yapısının ortaya çıkarılabildiği olması büyük önem taşıyor.

Keşan’da Orta Çağ Yerleşmesi

Edirne’nin Keşan ilçesindeki tescilli Orta Çağ yerleşimi göz göre göre yok oluyor. Depolama kapları, duvar kalıntıları gibi birçok eser her yıl deniz tarafından yutuluyor. Keşan’daki Yayla köyünün kıyı kesiminde yer alan tarihi kalıntılar deniz dalgalarına kurban gidiyor. Yarisından çoğu imara açılarak yok edilen Ortaçağ yerleşimi, 2012 yılında Sit Alanı ilan edildi fakat bölgede hiçbir koruma çalışması gerçekleştirilmedi. Uzmanlar her geçen gün denizin tarihi kalıntıları yuttuğunu ve acilen koruma önlemlerinin alınması gerektiğini söylüyor.

“Bölgede Yayla gibi çok yerleşim var. Bunların çoğu tahrip olmuş durumda. Hepsi de tescilli. Araştırması tamamlanmış bir bölge artık Keşan. Fakat durum çok üzücü, tahribatlar hayli ağır. Son olarak bir kaolen şirketini zor bela Karahisar Kalesi’nde durdurabildik. Trakya çok zengin fakat doğru dürüst korunmamış bir yer.”

Heraion Teikhos Antik Kenti

Tekirdağ'ın Karaevlialtı mevkindeki yer alan ve "Hera'nın Kenti" anlamına gelen Heraion-Teikhos Antik Kenti, ünlü antik çağ tarihçisi Heredot'un da söz ettiği bir yerleşimdir. MÖ 3. binyıl başından MS 13. yüzyıla kadar kesintisiz olarak yerleşim gören antik kent, en parlak dönemini Klasik ve Helenistik Çağ'da yaşamıştır. Traklar'ın Anadolu'ya gelişinden itibaren uzun süre bir Trak yerleşimi olarak kalmıştır. Bu alanda, antik kaynaklarda betimlenen, ilaç yapımında kullanılan tandır şeklinde fırınlar bulunduğunu belirten Kazı Başkanı Prof. Dr. Neşe Atik, bunlardan sadece bir tanesinin bozulmadan ve çökmeden ortaya çıkarıldığı ve müzede korunduğu görülmektedir.

Trakya'da 2700 Yıl Önce Kurban Edilmiş Üç Çocuk Mezarı

Bulgaristan'ın Güneybatısında Mursalevo köyünün yakınlarındaki bir arkeolojik alanda çocuk kurbanlar bulundu. Antik Trakyalılar tarafından ritüel çukuruna gömülen üç çocuk kurbanın MÖ. 6. yüzyıla tarihlendiği düşünülüyor. Yeni otoyol planlaması güzergahında yapılan kurtarma kazıları sırasında, Bulgaristan Ulusal Enstitüsü ve Bulgar Bilimler Akademisi Arkeoloji Müzesi arkeologları tarafından bulunan üç iskelet gömütü, en eskisi Erken Neolitik Dönem yani 8.000 yıl öncesine tarihlenen 20 ritüel çukurundan birinde günyüzüne çıktı. İskeletler, Bulgaristan'da bulunmadığı için osteoarkeologlar tarafından incelenmek üzere İskoçya'ya gönderildi. Üç çocuk kurbanın bulunduğu çukurda aynı zamanda kurban ritüelinde

kullanıldığı düşünülen çok sayıda taş bulundu. Diğer çukurlarda ise tanrılara sunum olarak yerleştirilmiş olabilecek yemek kalıntıları ile birlikte çeşitli eserler bulundu.

Kazıların önderliğini Prof. Vasil Nikolov'un yaptığı Neolitik yerleşme yaklaşık MÖ. 5800 yıllarına tarihleniyor. Neolitik Yerleşme, biri anacade olmak üzere üç paralel büyük cadde, birbirini dik kesen ve her bölmesinde 3-4 adet ev bulunan birçok küçük sokaktan oluşuyor. Arkeologlar bir tarih öncesi yerleşim için buranın "kentsel" planlamasından oldukça etkilenmiş olduklarını söylüyorlar. Bugüne kadar yapılan kazılarda, evlerin içinde kilden ve bitki saplarından yapılmış sayısız alet, figürin ve seramik kaplar bulundu. Evlerin duvarlarının kalınlığı 20 santimetreyi buluyor. Yerleşimin Neolitik insanlar tarafından kasıtlı olarak yakıldığı düşünülüyor. Tüm bunlara ek olarak bu yerleşmenin MÖ. 6. yüzyıl ve MÖ. 1. yüzyıl arası antik Trakyalılar tarafından kutsal bir yerleşim olduğu görüşbirliği var. Bu süre zarfı içinde ritüel işlemlerin gerçekleştiği yüzlerce çukur bulunmuş durumda. 2014 yılında, bu ritüel çukurlarından birinde bir buzağı iskeleti tüm olarak bulunmuştu. Kafatası aşağı dönük biçimdeydi ve sol tarafında bıçak duruyordu. Bulgar hükümeti çıkan buluntulardan sonra kazı süresini bir kez Ağustosta bir kez Kasım'da olmak üzere iki kez uzattı. Arkeologların kazı işlemlerini tamamlaması için Haziran ayının sonuna kadar alanda çalışması bekleniyor.

Kanlıgeçit Höyük

Kırklareli İl merkezinin 500 metre güneyinde, Haydar Dere'nin iki yanında yer alan bir höyüktür. Aşağı Pınar Höyüğü'nün 300 metre kadar batısındadır. Demiryolu ve Haydar Dere tarafından üçe bölünen höyüğün bu parçaları *Kanlıgeçit Kuzey*, *Kanlıgeçit Doğu* ve *Kanlıgeçit Güney* olarak adlandırılmıştır. Kanlıgeçit Kuzey nekropol alanı olup yayvan bir tepe görünümündedir.

Kırklareli'nin yaklaşık 3 km. güneyinde, Aşağıpınar'a 300 m. mesafededir. Eski Tunç Çağı'na (M.Ö. 3. bin yıl) tarihlenen bu yerleşim alanı, Anadolu'da ve Yakındoğu'da M.Ö. 3. bin yıl kentleşme sürecinin ortaya çıktığı, yavaş yavaş kent devletlerinin olduğu bir süreci temsil etmektedir. Bu yerleşmelerdeki yapıların basit ahşap yapılar şeklinde olduğu; genellikle yerleşmelerin savunma amaçlı derin bir hendek ve bunu sınırlayan ahşap bir duvar ile çevrili olduğu anlaşılmaktadır. Taş malzeme mimaride hemen hemen hiç görülmez. Yapılan çalışmalarda, Kanlıgeçit'in Anadolu yerleşmeleri ile tam olarak benzeşen büyük bir yerleşim alanı olduğu ortaya çıkmıştır. Yerleşim, taş sur ile çevrili bir iç kale ile bunun etrafında yayılmış aşağı şehirden oluşmuştur. Höyükte, Bakanlığımız ve İstanbul Üniversitesi Prehistorya Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Özdoğan Başkanlığında kazılar yapılmış ve Prof. Dr. Mehmet Özdoğan tarafından kazı alanının ören yeri haline getirilmesi için hazırlanan projenin hayata geçirilmesine çalışılmaktadır.

Tabakalanma

- *Kanlıgeçit Kuzey ve Doğu*

Erken Tunç Çağı'n tarihlenen akropol, iç kale, bunun içinde yukarı kent ve aşağı kent gün ışığına çıkarılmıştır. Bu tabakanın altında kutsal mekanların çevrildiği bir temenos duvarı içinde birden çok megaron tarzı yapı ve bir üst tabakadaki anıtsal sur kapısının önceki hali ona sur girişi bulunmaktadır. Bu tabakanın da altında Balkanlar Ezero-Sveti Krilovo Kültürlerine ait buluntular veren, şiddetli yangın izleri gösteren bir tabaka vardır.

- *Kanlıgeçit Güney*

Aşağı kent sondajlarında Ezero buluntuları veren ince bir tabaka ardından ana toprağa ulaşılmıştır. Burada ana toprağa oyulmuş, Balkanlar'ın Geç Kalkolitik Çağ Pre-Cucuteni ve Gumelnita yapısı çanak çömlek buluntuları veren iki çukur ortaya çıkarılmıştır. Aşağı kent yerleşimi derenin altına doğru da devam etmektedir. Derenin

yığıldığı alüvyonun buradaki bir kısım yerleşimi örttüğü ortadadır. Bu durumda yerleşimin ne denli geniş bir alana yayıldığını anlamak için jeofizik çalışmalara gerek vardır. Ayrıca bu kesimde bir Helenistik Dönem yerleşmesi olduğu da anlaşılmaktadır.

Buluntular

Kanlıgeçit Höyüğü'nün 300 metre kadar doğusundaki Aşağı Pınar Höyüğü Kırklareli bölgesinin Neolitik Çağ'daki yerleşimidir. Bu yerleşim zaman içinde batı yönünde kayarak Erken Tunç Çağı'nda Kanlıgeçit Höyüğü'ne taşınmıştır. Bu bağlamda 2000'li yıllarda her iki höyükte yürütülen kazılar da birlikte ele alınan bir proje olarak çalışılmıştır.

Kanlıgeçit Kuzey kesimlerinde surla çevrili, akropol (yukarı kent) olarak tanımlanan bir kent ve bir kutsal alan olduğu düşünülen yapı ortaya çıkarılmıştır. Yaklaşık 65 metre çapındaki surla çevrili bir yerleşime, kesin olmamakla birlikte kuzeybatıdan anıtsal bir kapıdan giriş verilmiştir. Surun içinde, birbirlerinden yaklaşık 1,5 metre mesafeli, bütün bütün Anadolu özellikleri taşıyan üç megaron kazılmıştır. Duvar kalınlıkları 60 cm. olan bu megaron yapıların içinde çukur tabanlı ocaklar vardır. Megaronlardan birinin içinde küçük ateş çukurları ve sunaklar bulunmaktadır. Kuzeydeki megaron 14,9 x 6,3 metre, güneydeki ise 15,5 x 7,2 metre boyutlarındadır. Daha sonraki yıllarda 27,5 x 10,2 metre boyutlarında bir dördüncü megaron açığa çıkarılmıştır.

Tümülüsler

İçerisinde mezar bulunan, insan eliyle oluşturulmuş yığma tepelerdir. İl sınırları içinde 92 adet tümülüs tescil edilmiştir. Ancak son yıllarda yapılan yüzey araştırmaları sonucunda bunların sayısının 500'den fazla olduğu görülmüştür. İlimizde bulunan tümülüslerden Dügüncülü, Çakıllı ve Yündolan tümülüslerinde resmi kazılar yapılmış, çıkarılan buluntular Kırklareli Müzesine alınarak teşhir edilmektedir.

Tekirdağ Tümülüsleri

Trak kralı ve prenslerin mezarları olan tümülüslere, Tekirdağ ili ve çevresinde oldukça sık rastlanmaktadır. Henüz fazla kazı yapılmış değildir. **Başlıcaları:** Merkezin; *Kayı, Köseilyas, Naip, Işıklar, Kaşıkçı köyleri*, Çorlu'nun; *Çeşmeli, Marmara Ereğlisi*, Hayrabolu'nun; *Kabahöyük, Delibedir, Kadriye*, Malkara'nın; *Gözsüz, Müstecep*, Muratlı'nın; *Sırtköy* dolaylarındadır.

koku şişeleri, mızrak uçları, bir amphora, kalkan ve bir kandil vardır . Eserler bugün **Tekirdağ Arkeoloji ve Etnografya Müzesi**'ndedir.

Kazılar

Kazı tamamlandıktan sonra, Naip Tümlüs Mezarı'nın rölevesi Kültür Bakanlığı İstanbul Röleve ve Anıtlar Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Gömü eşyalarının çoğunluğunu oluşturan metal buluntular ise Tekirdağ Müzesi'nde koruma ve onarım işlemlerinden geçirilmiştir. Yanlış malzemeler kullanılarak gerçekleştirilen bu işlemler çoğu buluntulara zarar vermiştir.

Bronz buluntular 1992 ve gümüş buluntular 1995 yılında Tekirdağ Müzesi müdürü M.Akif Işın'ın yardımları ile Kültür Bakanlığı İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez Laboratuvar Müdürlüğü'nde yeniden koruma ve onarıma alınmıştır. Dolgu buluntuları ve kuvvetli korozyona/hasara uğramış az sayıda gömü eşyası müzenin deposunda korunmaktadır. Bugün Tekirdağ Müzesi salonunda, 1:1 ölçekli cam model içerisinde, mezara ait mermer mobilyalar ile gömü eşyalarının büyük çoğunluğu, bilinebilen buluntu durumlarına uygun bir şekilde sergilenmektedir. Sonunda Naip buluntuları bilimsel normların gerektirdiği koşullara bir nebze kavuşmuştur.

Naip Tümlüsü Mezarı ise, bir kurtarma kazısı sonucunda koruyucu örtüsünü yitirmesinin ardından, on beş yılı aşkın bir süre boyunca saldırılara maruz kalmıştır. Önlem alınamaması yüzünden, duvarlara yazılar kazınmış, zemin -defalarca- deşilmiş, mezar odasında ateş yakılmış, yapı bir çöplüğe dönüşmüştür. Özetlemek gerekirse, mezar boşaltılmış ve terk edilmiştir. (Delemen 2004: 4-6) Tümlüsün içinde bir dramos, dramostan sonra merdivenle ulaşılan bir mezar odası bulunmaktadır.

Mezar odasında mermerden bir ölü yatağı, bir ziyafet masası, iki adette sehpa bulunmaktadır. Küçük buluntular arasında gümüş kaseler, gümüş kepçe, gümüş süzgeç, bronz kandil, bronz kandil ayağı, bronz kalkan, bronz at koşumları, altın düğmeler yer almaktadır. Bütün bu malzemeler İÖ. 4.yy'ın son yirmi yılına tarihlenmektedir. Gömülen kişinin mezar yatağı üzerindeki kemikleri bulunamadığından kişinin kimliği konusunda buluntular üzerindeki araştırmalar tartışmalıdır. Ancak, gümüş testi üzerindeki yazı, tümlüsün Teres adındaki bir Trak'lı için yapıldığını ortaya koymuştur. Makedon öğelerinin ağırlıklı olduğu Naip Tümlüsü'nde Mısır ile ilişkili iki nesne yalnız tarihleme açısından değil, mezardaki kişinin yaşam serüveni açısından da önemlidir.

Masa tablasındaki sahne, kaplar ve kalkan kaplamasındaki ikneumon (firavun faresi) figürinleri bu kişinin Büyük İskender'in ordusu ile İÖ. 331 yılında Mısır'da bulunduğunu göstermektedir.

Naip Tümülüsü'ne ilişkin tarihleme göz önüne alındığında mezar sahibinin İÖ. 324 yılında ilk kez gerçekleştirilen geniş çaplı terhisten yararlanarak kuzeye dönmüş olduğu anlaşılır. **Trak Kralı Kersepleptes**'in oğlu **Teres**'in Büyük İskender'le Mısır'a gittiği bilinmektedir.

Teres, Naip Tümülüsü'nün bulunduğu Ganos Dağları'nı içine alan Doğu Trakya bölgesinin prensidir. Bu nedenle büyük bir olasılıkla Naip Tümülüsü Kersepleptes'in oğlu Teres'e aittir.

Trak Mezarları

Türkiye'de kazısı yapılan ilk Trak kenti Tekirdağ'daki Heraion Teikhos. Buradaki tümülüste Trak geleneklerine uygun gömütlerle karşılaşıldı. Herodot'a göre çok eşli Trak erkekleri ölünce, eşlerinden biriyle birlikte aynı mezara gömülüyordu.

Tekirdağ'da Heraion Teikhos tümülüsünde yapılan kazılarda, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş çıkartıldı. Tyhe figürini gibi mezarlara bırakılan hediyelerle Trakların ölü gömme gelenekleri hakkında bilgilere ulaşıldı.

Mimari

Mezarın mimarisinden anlaşıldığı üzere iki ölü, aynı anda yan yana gömülmüş. Çünkü bu mezar odası, birden fazla kez açılıp gömü yapılacak biçimde değil. Mezardaki kalıntılara göre iskeletlerden batıdakinin sağ kolu ve ayakları korunmuş. Ayaklar özgün konumunda (in-situ) olmasına rağmen mezar karıştırıldığı sırada kolun yerinden oynatıldığı fark ediliyor. Mezarda Doç. Dr. Dilek Erdal'ın

kırk yaşlarında bir erkeğe ait olduğunu tespit ettiği bu iskelet kalıntılarının dışında az sayıda dağınık halde kemik parçaları da bulundu. Mezarın doğusunda çok daha az buluntuya rastlandığı için soyguncuların mezarı bu yönden tahrip ettiği anlaşıyor.

Yan yana yaklaşık 90 santimetre genişliğindeki mezar çukurlarına yatırılan ölülerin üzeri, pişmiş toprak levhalarla örtülü. Bu levhaların üzerlerinde pişmiş topraktan altışar adet kemer bulunuyor. Çeyrek daire şeklindeki iki parçadan oluşan kemerlerin üzerine toprak atılarak tümülüs oluşturulmuş. Paralelleri henüz bilinmeyen, Trakların Odrys Sülalesi'nin şehri olan Heraion Teikhos'taki bu tümülüsler, bu krallığa özgü olmalı.

Mezarda bulunan hediyeler; yalın pişmiş toprak kaplar, Helenistik döneme tarihlenen Tyhe figürinine ait bir baş ve Büyük İskender sikkesi. Yalın kapların, dönemin pahalı metal kaplarını taklit eden siyah parlak astarlı kaplara benzer şekilde biçimlendirilmesine karşın çok aceleyle ve kabaca şekillendirildiği görülüyor. Alt kısımları düzgün olmadığından dik duramayan, kötü pişirilmiş bu kapların mezar hedyesi olarak yapıldığı anlaşıyor. Diğer iki tümülüs mezarda da ölü hedyesi olarak aynı yalın kaplardan çok sayıda bulunması Heraion Teikhos tümülüslerinin üçünün de çağdaş olduğunu ve Helenistik dönemde yapıldıklarını gösteriyor.

Bu mezar tipinin defalarca açılıp kapatılamayacak mimariye sahip olması, antik yazarların belirttiği bir Trak geleneğini doğrular nitelikte. İlk kez MÖ 5. yüzyılda Herodot, Trak erkeklerinin çok eşli olduğunu ve erkeğin ölümü halinde, eşlerin onunla birlikte gömülmek istediklerini ve bir ihtiyar heyetinin bu şerefi sadece bir eşe, genellikle de ilk eşe verdiğini söyler. MÖ 1. yüzyılda Pompeus Mela, MÖ 3. yüzyılda Solinus ve MS 6. yüzyılda Bizanslı Stephanus da eşlerden birinin gönüllü olarak kurban edildiğini ve erkeğin bu eşle birlikte gömüldüğünü yazmaktadır..